

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۳
فصل اول: سازوکارهای حقوقی کاهش ریسک در مذاکرات تجاری بین‌المللی.....	۱۷
طرح بحث.....	۱۷
مبحث اول: کاهش ریسک در روش‌ها و فرایندهای مذاکرات.....	۱۸
گفتار اول: ریسک در انتخاب روش صحیح مذاکره.....	۱۸
الف. تعارض در مذاکرات.....	۱۹
ب. چانه‌زنی.....	۲۰
ج. مذاکرات تلفیقی.....	۲۲
گفتار دوم: زمینه مذاکره.....	۲۳
الف. اهداف مذاکره.....	۲۴
ب. محیط مذاکره.....	۲۵
ج. اشخاص ثالث.....	۲۶
د. جنبه‌های انسانی مذاکره.....	۲۸
گفتار سوم: تفاوت‌های فرهنگی.....	۳۱
الف. تفاوت فرهنگی و ریسک.....	۳۲
ب. ریسک‌پذیری و ریسک‌گریزی در فرهنگ‌ها.....	۳۳
گفتار چهارم: توازن قدرت در مذاکرات.....	۳۴
الف. اطلاعات در مذاکره.....	۳۶
ب. گزینه‌های جایگزین (باتنا).....	۳۷
ج. تاکتیک‌های تغییر قدرت در مذاکرات.....	۳۹
د. فریبکاری در ارائه اطلاعات.....	۴۱
مبحث دوم: کاهش ریسک عدم تقارن اطلاعاتی.....	۴۴
گفتار اول: تحدید ارائه اطلاعات در حقوق آمریکا به منظور کاهش ریسک افشای اطلاعات.....	۴۵
الف. قانون موضوعه.....	۴۵
ب. شروط کاهش مسئولیت در ارائه اطلاعات.....	۴۹
گفتار دوم: تحدید ارائه اطلاعات در حقوق ایران به منظور کاهش ریسک افشای اطلاعات.....	۵۰
الف. نظریات فقها.....	۵۰

۶ □ سازوکارهای حقوقی کاهش ریسک در تجارت بین‌الملل

- ب. قانون موضوعه..... ۵۳
- ج. شروط کاهش مسئولیت از نظر فقهی و قانونی..... ۵۵
- گفتار سوم: کاهش ریسک ارائه اطلاعات در کنوانسیون بیع بین‌الملل..... ۵۶
- مبحث سوم: کاهش ریسک افشای اطلاعات و اسرار تجاری..... ۵۸
- گفتار اول: قرارداد رازداری..... ۵۸
- گفتار دوم: رویکرد حقوق موضوعه..... ۶۰
- الف. حقوق موضوعه آمریکا..... ۶۰
- ب. حقوق موضوعه ایران..... ۶۹
- فصل دوم: کاهش ریسک در انعقاد و اجرای قراردادهای تجاری بین‌المللی..... ۷۳**
- طرح بحث..... ۷۳
- مبحث اول: سازوکارهای کاهش ریسک در نگارش قراردادهای تجاری بین‌المللی..... ۷۵
- گفتار اول: اصول کلی نگارش و سازوکارهای کاهش ریسک..... ۷۵
- الف. برنامه‌ریزی صحیح قرارداد..... ۷۶
- ب. اقدامات پیش‌گیرانه..... ۷۷
- ج. تقسیم و توازن قدرت..... ۷۷
- د. دانش قراردادی..... ۷۹
- هـ. واژگان و زبان قرارداد..... ۷۹
۱. شرط زبان..... ۸۱
- و. فهم و ارتباط صحیح طرفین از قرارداد..... ۸۳
- گفتار دوم: کاهش ریسک ناشی از نگارش شروط ریسک‌پذیر قرارداد..... ۸۴
- الف. شروط مرئی و شروط نامرئی..... ۸۶
۱. شرط پر کردن شکاف‌های قرارداد..... ۸۷
- ب. شروط فعال و شروط منفعل..... ۸۹
- ج. مسئولیت نامحدود (مرئی یا نامرئی)..... ۹۰
۱. جایگاه شروط منفعل در کنوانسیون بیع بین‌الملل..... ۹۱
- د. مسئولیت محدود یا مستثنی شده..... ۹۴
۱. شرط عدم مسئولیت در قوانین بین‌المللی..... ۹۶
- هـ. شرط تضمین خسارت یا مصونیت..... ۱۰۱
- و. شرط تعیین موعد قرارداد..... ۱۰۳
- ز. شرط جریمه..... ۱۰۵
۱. تأخیر در اجرا..... ۱۰۶
۲. نقض اجرا یا تضمین کیفیت..... ۱۱۱

فهرست مطالب □ ۷

۳. عدم عرضه.....	۱۱۴
۴. عدم اجرای تعهد خرید.....	۱۱۵
۵. عدم ادای تعهدات اعطاکننده لیسانس در حمایت از اختراعات.....	۱۱۶
۶. عدم التزام به تعهد خودداری از اجرا.....	۱۱۷
گفتار سوم: ریسک در تفسیر قراردادهای تجاری بین‌المللی و سازوکارهای کاهش آن.....	۱۱۸
الف. حقوق آمریکا.....	۱۱۹
ب. حقوق ایران.....	۱۲۱
۱. مبانی حقوقی نظریات.....	۱۲۱
۲. قصد انشا.....	۱۲۳
۳. نقد و بررسی قانون.....	۱۲۴
ج. کنوانسیون بیع بین‌الملل.....	۱۲۵
د. شرط یکپارچه بودن قرارداد.....	۱۲۷
مبحث دوم: سازوکارهای حقوقی کاهش ریسک در اجرای قراردادهای بیع بین‌المللی.....	۱۳۰
گفتار اول: ریسک‌های خریدار.....	۱۳۲
الف. زمان انتقال ضمان معاوضی یا ریسک به خریدار.....	۱۳۲
۱. تسلیم کالا به متصدی حمل و نقل.....	۱۳۵
۲. انتقال ضمان معاوضی یا ریسک حین حمل و نقل.....	۱۳۶
۳. تسلیم مستقیم مبیع به مشتری.....	۱۳۸
ب. شرایط انتقال ریسک.....	۱۴۰
۱. تسلیم کالا در محل مقرر.....	۱۴۱
۲. تسلیم کالا در موعد مقرر.....	۱۴۳
ج. شرایط تسلیم اسناد و مدارک و نقش آن در انتقال ریسک.....	۱۴۴
د. ریسک عدم مطابقت کالا.....	۱۴۶
۱. مطابقت کمی و کیفی.....	۱۴۷
۱-۱. مشخصات کالا.....	۱۴۷
۲-۱. انتقال ریسک.....	۱۵۰
ه. سازوکارهای کاهش ریسک عدم مطابقت کالا.....	۱۵۱
۱. حق بازرسی کالا.....	۱۵۲
۱-۱. حق حبس خریدار برای پرداخت ثمن (سازوکاری برای کاهش ریسک).....	۱۵۴
۲-۱. حق بازرسی پیش از حمل.....	۱۵۵
۲. حق درخواست اجرای عین قرارداد.....	۱۵۸
۳. حق درخواست تسلیم کالای جانشین.....	۱۶۰
۴. حق درخواست رفع عدم مطابقت یا ترمیم و اصلاح کالا.....	۱۶۰

۸ □ سازوکارهای حقوقی کاهش ریسک در تجارت بین‌الملل

۵. حق فسخ قرارداد..... ۱۶۲
- ۱-۵. نقض اساسی..... ۱۶۲
- ۲-۵. عدم تحویل کالا..... ۱۶۴
- ۳-۵. سقوط حق فسخ..... ۱۶۶
۶. حق تقلیل ثمن..... ۱۶۸
۷. حق مطالبه خسارت..... ۱۶۹
- ۱-۷. شرایط و قلمرو خسارات و مطالبه..... ۱۶۹
- ۲-۷. مطالبه خسارت مابه‌التفاوت قرارداد جایگزین..... ۱۷۰
- گفتار دوم: سازوکارهای حقوقی کاهش ریسک‌های فروشنده در بیع‌های بین‌المللی..... ۱۷۳
- الف. ریسک عدم قبض مبیع..... ۱۷۳
۱. تعیین کالا..... ۱۷۴
۲. قبض کالا..... ۱۷۵
- ب. سازوکار کاهش ریسک عدم پرداخت ثمن..... ۱۷۶
۱. تعیین پول رایج قابل پرداخت..... ۱۷۸
- ۱-۱. کاهش ریسک نقدینگی..... ۱۷۹
- ۲-۱. کاهش ریسک نرخ ارز..... ۱۸۱
۲. مکان پرداخت..... ۱۹۵
۳. زمان پرداخت..... ۱۹۶
- ج. سازوکارهای کاهش ریسک فروشنده در صورت نقض قرارداد توسط خریدار..... ۱۹۷
۱. حق اجرای اجباری قرارداد..... ۲۰۰
- ۱-۱. پرداخت ثمن..... ۲۰۰
- ۲-۱. قبول کالا..... ۲۰۲
۲. حق اعطای مهلت اضافی..... ۲۰۲
۳. حق فسخ قرارداد..... ۲۰۳
- ۱-۳. عدم پرداخت ثمن..... ۲۰۳
- ۲-۳. عدم قبول کالا..... ۲۰۴
- ۳-۳. نقض تعهدات فرعی..... ۲۰۵
- ۴-۳. سقوط حق فسخ قرارداد..... ۲۰۵
۴. حق مطالبه خسارت..... ۲۰۶
۵. حق حبس..... ۲۰۷
۶. حق بازفروش کالا..... ۲۰۸
۷. حق تعلیق قرارداد..... ۲۰۹
- ۱-۷. شرایط حق تعلیق..... ۲۰۹

فهرست مطالب □ ۹

۲۱۰	۲-۷. زمان کاهش ظرفیت اجرایی مدیون
۲۱۱	۳-۷. تشخیص ظرفیت اجرایی تقلیل یافته
۲۱۲	۴-۷. اعلام تعلیق قرارداد
۲۱۲	۵-۷. تعلیق اجرای تعهدات
۲۱۳	مبحث سوم: سازوکارهای اجتناب از ریسک قرارگرفتن در معرض دادگاه‌های خارجی
۲۱۴	گفتار اول: رویکرد پیشگیرانه جلوگیری از بروز اختلاف در قرارداد
۲۱۷	گفتار دوم: پیش بینی روش‌های جایگزین حل اختلاف
۲۱۷	الف. میانجیگری
۲۲۰	۱. ساختار میانجیگری
۲۲۲	۲. حریم خصوصی طرفین
۲۲۵	ب. داوری
۲۲۷	۱. رابطه دادگاه و داوری
۲۲۷	۱-۱. دعوای غیر قابل ارجاع به داوری
۲۳۰	۱-۲. دعوای غیر قابل ارجاع به دادگاه
۲۳۱	۲. نقش دادگاه در مورد توافقنامه داوری
۲۳۲	۱-۲. نقش دادگاه در مورد داوری سازمانی
۲۳۳	۲-۲. نقش دادگاه در مورد داوری موردی
۲۳۳	۳. دخالت دادگاه پیش از شروع به رسیدگی داوران
۲۳۳	۱-۳. اعتبار قرارداد داوری از دید دادگاه
۲۳۴	۲-۳. الزام ناشی از قرارداد داوری
۲۳۶	۳-۳. انتخاب و تعیین داور توسط دادگاه
۲۳۸	۴. نقش دادگاه در جریان رسیدگی داوران
۲۳۸	۱-۴. نقش دادگاه در اخذ ادله
۲۳۹	۲-۴. نقش دادگاه در ابلاغ
۲۴۱	۳-۴. نقش دادگاه در جرح داوران
۲۴۲	۴-۴. نقش دادگاه در اقدامات تأمینی و دستور موقت
۲۴۴	۵. حدود مداخله دادگاه پس از صدور رأی
۲۴۴	۱-۵. رسیدگی‌های مربوط به ابطال رأی
۲۴۶	۲-۵. رسیدگی‌های مربوط به اجرای رأی داور
۲۴۹	فصل سوم: سازوکارهای کاهش ریسک در روش‌های پرداخت بین‌المللی
۲۴۹	طرح بحث
۲۵۰	مبحث اول: سازوکارهای کاهش ریسک در روش پرداخت مقدم

۲۵۲	گفتار اول: انتقال الکترونیکی وجوه .....
۲۵۳	الف. انتقال الکترونیکی وجوه بین‌بانکی .....
۲۵۴	۱. ارتباط مبتنی بر سوئیفت برای شرکت‌ها .....
۲۵۵	۱-۱. شرکت‌های با حجم تراکنش بالا .....
۲۵۶	۲-۱. شرکت‌های با حجم تراکنش پایین .....
۲۵۷	ب. کارت‌های الکترونیکی .....
۲۵۸	۱. کارت اعتباری .....
۲۶۲	۲. کارت بدهی .....
۲۶۳	۳. پی‌پال .....
۲۶۴	ج. خدمات امنی پرداخت به عنوان سازوکاری برای کاهش ریسک فروشنده .....
۲۶۶	د. وصول الکترونیکی چک .....
۲۶۸	گفتار دوم: پرداخت از طریق چک و سازوکارهای کاهش ریسک آن .....
۲۷۰	الف. پرداخت چک .....
۲۷۲	ب. جعل و تقلب در چک .....
۲۷۲	۱. جعل امضا در چک .....
۲۷۳	۱-۱. جعل امضای صادرکننده .....
۲۷۳	۲-۱. جعل امضای انتقال‌دهنده یا ظهرنویس .....
۲۷۶	۲. تغییر مندرجات سند تجاری پس از صدور .....
۲۷۷	مبحث دوم: سازوکارهای کاهش ریسک در روش حساب مفتوح یا پرداخت بعدی .....
۲۷۹	گفتار اول: بیمه اعتباری صادرات .....
۲۸۱	الف. بانک صادرات و واردات آمریکا .....
۲۸۲	ب. صندوق ضمانت صادرات ایران .....
۲۸۴	گفتار دوم: تأمین اعتبار به نفع خریدار خارجی .....
۲۸۶	الف. وام .....
۲۸۷	ب. خطوط اعتباری .....
۲۸۹	گفتار سوم: تأمین سرمایه صادرکننده داخلی .....
۲۹۰	الف. تأمین سرمایه کاری صادراتی .....
۲۹۰	۱. خط اعتباری گردان یا اعتبار گردان .....
۲۹۲	۲. وام سرمایه کاری صادراتی .....
۲۹۳	ب. اعتبار فروشنده یا عرضه‌کننده .....
	گفتار چهارم: فورفیتینگ و فاکتورینگ بین‌المللی به عنوان سازوکارهای کاهش
۲۹۴	ریسک فروشنده .....
۲۹۵	الف. فاکتورینگ بین‌المللی .....

۲۹۷	۱. فاکتورینگ آشکار و پنهان .....
۲۹۸	۲. سیستم دو فاکتوره .....
۳۰۰	۳. سیستم تک فاکتوره .....
۳۰۱	۳-۱. ارتباط مستقیم با فاکتور واردات .....
۳۰۱	۳-۲. ارتباط مستقیم با فاکتور صادرات .....
۳۰۲	۴. فاکتورینگ اتکایی .....
۳۰۲	۴-۱. فاکتورینگ اتکایی بین دو فاکتور .....
۳۰۳	۴-۲. فاکتورینگ اتکایی با یک فاکتور .....
۳۰۴	ب. فورفیتینگ .....
۳۰۶	۱. تفاوت فاکتورینگ و فورفیتینگ .....
۳۰۶	مبحث سوم: سازوکارهای حقوقی کاهش ریسک طرفین در روش وصول اسنادی .....
۳۰۹	گفتار اول: اسناد در برابر پرداخت .....
۳۱۰	گفتار دوم: اسناد در برابر قبول .....
۳۱۱	گفتار سوم: اسناد قبول شده در برابر پرداخت .....
۳۱۲	مبحث چهارم: سازوکارهای کاهش ریسک طرفین در اعتبارات اسنادی .....
۳۱۳	گفتار اول: ریسک عدم پرداخت اعتبارات اسنادی .....
۳۱۴	الف. اعتبارات اسنادی قابل برگشت و غیرقابل برگشت .....
۳۱۶	ب. اعتبارات اسنادی تأیید شده و تأیید نشده .....
۳۱۹	ج. سازوکارهای کاهش ریسک عدم انطباق اسناد در اعتبارات اسنادی .....
۳۲۰	۱. مغایرت بین قرارداد پایه و اعتبارات اسنادی .....
۳۲۲	۱-۱. نقض اساسی قرارداد پایه .....
۳۲۴	۲. عدم انطباق اعتبارات اسنادی و اسناد ارائه شده در مقررات یوسی پی ۶۰۰ .....
۳۲۴	۱-۲. عدم انطباق کلمه به کلمه .....
۳۲۷	۲-۲. عدم هماهنگی بین اسناد .....
۳۳۰	۳-۲. نقش بانک در تشخیص مغایرت بین اسناد ارائه شده و اعتبارات اسنادی .....
	۳. عدم انطباق اسناد ارائه شده مطابق اعتبارات اسنادی و نقض اساسی قرارداد پایه .....
۳۳۳	پایه .....
۳۳۶	د. زمان پرداخت اعتبارات اسنادی و نقش آن در افزایش و کاهش ریسک طرفین .....
۳۳۷	۱. اعتبارات اسنادی به رویت .....
۳۳۸	۲. اعتبارات اسنادی قبولی .....
۳۳۹	۳. اعتبار اسنادی مدت دار .....
۳۴۰	گفتار دوم: سازوکارهای کاهش ریسک جعل و تقلب در اعتبارات اسنادی .....
۳۴۱	الف. انواع تقلب در اعتبارات اسنادی .....

۱۲ □ سازوکارهای حقوقی کاهش ریسک در تجارت بین‌الملل

۱. ارائه اسناد متقلبانه یا مجعول ۳۴۴
- ۱-۱. اسناد کاذب یا صوری ۳۴۶
- ۲-۱. اسناد مُزورانه ۳۴۸
- ۳-۱. اسناد مجعول ۳۵۰
۲. تقلب در معامله پایه ۳۵۱
- ب. سازوکارهای کاهش ریسک تقلب در اعتبارات اسنادی ۳۵۵
۱. سازوکارهای کاهش ریسک خریدار ۳۵۶
- ۱-۱. بررسی ثبات مالی ذی‌نفع ۳۵۷
- ۲-۱. استخدام بازرسان مستقل ۳۵۷
- ۳-۱. قبول اعتبار اسنادی مدت‌دار به‌جای اعتبار اسنادی به رؤیت ۳۵۸
- ۴-۱. اعمال «خدمات ویژه» بانک ۳۶۲
- ۵-۱. بررسی‌های مربوط به بارنامه و موقعیت و ظرفیت وسیله نقلیه قراردادی ۳۶۳
- ۶-۱. اعمال شرط «تأیید در قرارداد پایه» و تضمین حسن انجام کار و بیمه اعتباری صادرات ۳۶۴
- ۷-۱. درخواست عدم پرداخت نسبت به بانک یا دستور منع پرداخت ۳۶۶
۲. سازوکارهای کاهش ریسک فروشنده ۳۷۲
- ۱-۲. انتخاب طرف تجاری معتبر ۳۷۲
- ۲-۲. بررسی دقیق قرارداد پایه و جزئیات اعتبار اسنادی قبل از پذیرش شروط مربوط به آن ۳۷۳
- فهرست منابع و مآخذ ۳۸۱